

คดีตัวอย่าง

อัมตราช

การทุจริตภาครัฐ

- **มะเร็งร้าย**
ในระบบราชการ
- **อาชญากรรม**
ที่เกิดจากคนของรัฐ
- **ภัยเงียบ**
ที่โงกกินงบประมาณและ
ผลประโยชน์ของประชาชน

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
เป็นส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี
มีหน้าที่รับผิดชอบในการประสานและบูรณาการการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๑. คดีทุจริตทำบัตรประจำตัวประชาชนคนไทย

ที่มาของปัญหา

บัตรประจำตัวประชาชนเป็นหลักฐานสำคัญที่ระบุตัวบุคคลว่าเป็นคนไทย จะส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถใช้สิทธิได้ตามกฎหมาย บัตรประจำตัวประชาชนจึงเป็นที่ต้องการของคนต่างชาติหรือคนไร้สัญชาติที่ประสงค์จะเข้ามาแสวงหาประโยชน์หรือทำมาหากินในประเทศไทย ทำให้เกิดการทุจริตในการทำบัตรประจำตัวประชาชนในหลายพื้นที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อปัญหาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม ตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

พฤติการณ์

ณ ที่ว่าการอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ นาย ธ. ปลัดอำเภอ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎรและบัตรประจำตัวประชาชนได้กระทำการแก้ไขรายการปีเกิดของ นาย ห. ซึ่งเสียชีวิตแล้ว จากปี พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็น ปี พ.ศ. ๒๕๘๗ แก้ไขวันเดือนปีเกิดของ นาง น. จาก ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เป็นวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๕ และแก้ไขวันเดือนปีเกิดของ นาย ผ. จาก ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ เป็นวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๓ โดยไม่ปรากฏว่ามีคำร้องขอแก้ไขแต่อย่างใด

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๐ นาย ธ. ได้แก้ไขรายการในทะเบียน โดยแจ้งย้ายนาง น. และ นาย ผ. ออกจากบ้านเดิมไปยังบ้านเลขที่อื่นในอำเภอเดียวกัน โดยระบุ นาย ห. (ซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว) เป็นผู้แจ้งย้ายและดำเนินการสวมบัตรประจำตัวประชาชนให้แก่บุคคลที่ไม่ทราบชื่อและสัญชาติ ในชื่อของ นาง น. กรณีบัตรหาย โดยไม่มีเอกสารหลักฐานตามระเบียบทางราชการมาแสดง เพียงแต่แนบบันทึกคำให้การของผู้ใหญ่บ้านในฐานะบุคคลน่าเชื่อถือ ลงลายมือชื่อรับรองว่า บุคคลผู้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน คือ นาง น. (ซึ่งเป็นความเท็จ) โดยมีนาย ธ. ลงลายมือชื่อรับรองในฐานะผู้สอบสวน แล้วดำเนินการตามขั้นตอนจนเป็นเหตุให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำบัตรประจำตัวประชาชน ให้แก่บุคคลที่ไม่ทราบชื่อและสัญชาติ ในนามของ นาง น.

การดำเนินการ

คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมาเพื่อดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริง นาย ธ. ปลัดอำเภอให้การปฏิเสธว่ามีได้กระทำความผิด แต่จากการตรวจสอบ พบว่า นาย ธ. ได้ใช้รหัสเจ้าหน้าที่ ๓๑๐๘-๔๐๐๒๔ เข้าไปในฐานข้อมูลระบบออนไลน์ในคอมพิวเตอร์ โดยได้ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านในการจัดทำเอกสารอันเป็นเท็จ เพราะ นาง น. ก็เป็นบุคคลที่เสียชีวิตแล้วเช่นกัน พฤติการณ์จึงเป็นการกระทำทุจริตในภาครัฐ ซึ่งเป็นความผิดอาญาและผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ผลการดำเนินการ

ในคดีอาญาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๓ ได้มีคำพิพากษา สรุปได้ว่า นาย ธ. กระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาและ พ.ร.บ.บัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นความผิดกรมเดียว ผิดต่อกฎหมายหลายบท จึงให้ลงโทษจำคุก ๔ กระทบ รวมจำคุก ๖ ปี

ทางวินัย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถูกผู้บังคับบัญชาลงโทษไล่ออกจากทางราชการ

๒. คดีทุจริตด้านการจัดเก็บเงินของเทศบาล

ที่มาของปัญหา

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีการจัดสาธารณูปโภคให้แก่ประชาชนและมีการจัดเก็บรายได้ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารจัดการระบบสาธารณูปโภค เพื่อสามารถให้บริการแก่ส่วนรวมได้ แต่การจัดเก็บรายได้บางกรณี มิได้มีการตรวจสอบควบคุมให้รัดกุม จึงทำให้มีการทุจริตในกระบวนการเก็บและรักษาเงิน ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายและส่งผลกระทบต่อส่วนรวม

พฤติการณ์

ณ เทศบาลแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งจัดให้มีบริการน้ำประปาสำหรับประชาชน โดยมีการจัดเก็บค่าน้ำประปา เพื่อนำเงินรายได้มาใช้ในการบำรุงรักษาและส่งเป็นเงินได้ของท้องถิ่น เป็นเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม แต่ปรากฏว่า นาง ก. ซึ่งเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปของเทศบาล แต่ช่วยราชการในตำแหน่งเจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ฝ่ายการประปา กองช่าง มีหน้าที่รับชำระเงินค่าน้ำประปา จากพนักงานเก็บเงินค่าน้ำประปาของเทศบาลและรับเงินจากผู้ใช้น้ำที่นำเงินมาชำระด้วยตนเอง โดยต้องทำการตรวจสอบจำนวนเงินออกใบเสร็จรับเงิน ลงบัญชีเงินสดประจำวัน ทำบัญชีรับ-จ่ายเงิน เก็บรักษาเงินและนำเงินสดฝากเข้าบัญชีธนาคารในนามของเทศบาล ซึ่ง นาง ก. ได้รับเงินค่าน้ำประปาจากพนักงานเก็บเงิน รวมเป็นเงิน ๓๐,๓๖๕.- บาท และนำไปลงบัญชีและนำฝากเพียงบางส่วน แล้วเบียดบังเงินจำนวน ๑๒,๙๖๒.- บาท ไปเป็นของตนเอง นาง ก. มีพฤติการณ์ในลักษณะเดียวกันอีกหลายครั้ง ต่างกรรมต่างวาระ แม้ต่อมาเทศบาลได้มีคำสั่งให้นาง ก. พ้นจากหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการเงินแล้ว แต่นาง ก. ก็ยังคงรับเงินค่าน้ำประปาและเบียดบังเงินดังกล่าวเป็นของตนเองหรือผู้อื่นโดยทุจริต

การดำเนินการ

คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว พบว่า ในช่วงเวลาประมาณ ๑ ปี ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๓ ยอดเงินตามใบเสร็จรับเงินสูงกว่ายอดเงินที่ฝากธนาคาร จึงเป็นเงินขาดบัญชี จำนวน ๖๒๒,๔๗๕.- บาท ในการไต่สวน นาง ก. ให้การรับสารภาพและอ้างเหตุผลความจำเป็นทางการเงินและมีการนำเงินจำนวนดังกล่าวมาชดใช้คืนแล้ว ก็ยังคงถือว่าเป็นความผิดทางอาญาและเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง จึงได้ชี้มูลความผิด ดำเนินความผิดกับ นาง ก. ต่อไป

ผลการดำเนินการ

ในคดีอาญาศาลจังหวัดเชียงใหม่ ได้มีคำพิพากษาในความผิด ในกรณีเป็นเจ้าหน้าที่เบียดบังทรัพย์รวม ๓๓ กระทง ๆ ละ ๕ ปี รวม ๑๖๕ ปี และฐานเป็นเจ้าหน้าที่ทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีหน้าที่แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบอีก ๒๐ กระทง ๆ ละ ๑ ปี รวม ๒๐ ปี รวมจำคุก ๑๘๕ ปี จำเลยรับสารภาพจึงลดโทษให้กึ่งหนึ่งคงจำคุก ๘๒ ปี ๖ เดือน จึงให้ลงโทษจำคุกเพียง ๕๖ ปี

ทางวินัย เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง เทศบาลได้มีคำสั่งลงโทษไล่ออก

๓. คดีทุจริตเงินค่าบริการโทรคมนาคม

ที่มาของปัญหา

บริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ให้บริการโทรคมนาคมแก่ประชาชนและเก็บค่าบริการจากลูกค้าที่นำเงินมาชำระค่าบริการ เพื่อส่งบริษัท ฯ ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ แต่พนักงานที่รับชำระเงินไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับของบริษัท ฯ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เบียดบังเอาเงินที่ได้รับชำระไปเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ ทำให้รัฐวิสาหกิจ ซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐได้รับความเสียหาย

พฤติการณ์

นางสาว ศ. เป็นพนักงานของบริษัท มีหน้าที่รับชำระค่าบริการโทรคมนาคมจากลูกค้า โดยต้องออกใบเสร็จรับเงินและต้องส่งเงินให้กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนำฝากเข้าบัญชีเงินฝากของบริษัท ฯ ในแต่ละวันที่ได้รับชำระ แต่ปรากฏว่า เมื่อ นาง ศ. ได้รับชำระเงินและได้ออกใบเสร็จเพื่อเป็นหลักฐานการรับเงินให้แก่ลูกค้าแล้ว ได้ทำการยกเลิกใบเสร็จรับเงินที่ออกให้แก่ลูกค้า เพื่อเบียดบังเอาเงินที่ตนได้รับชำระไว้แล้วเป็นตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เหตุเกิดระหว่างเดือนมีนาคม - มิถุนายน ๒๕๕๔ ทำให้บริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ได้รับความเสียหาย เป็นเงิน ๘๖,๘๑๘.๙๐ บาท

การดำเนินการ

คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว พบว่า ในระหว่างวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๔ - ๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๔ นาง ศ. ได้รับเงินค่าบริการโทรคมนาคมจากลูกค้า รวม ๒๐ ครั้ง เป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๘๖,๘๑๘.๓๑ บาท โดยในการรับเงินแต่ละครั้ง นาง ศ. ได้ออกใบเสร็จรับเงินให้แก่ลูกค้าแล้ว ต่อมาได้ยกเลิกใบเสร็จรับเงินของลูกค้าที่นำเงินมาชำระ เพื่อเป็นหลักฐานว่า ไม่ได้มีการรับเงินดังกล่าวไว้แล้วโดยทุจริต เบียดบังเอาเงินที่ตนได้รับเป็นเงินของบริษัท ฯ ไปเป็นของตนเองหรือผู้อื่น ซึ่ง คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้พิจารณาสำนวนการไต่สวนแล้ว ชี้มูลความผิดว่า นาง ศ. กระทำความผิดทางอาญาและเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

ผลการดำเนินการ

ในคดีอาญาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๙ ได้มีคำพิพากษาว่า นาง ศ. ได้กระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน รวม ๒๐ กระทำ ให้ลงโทษจำคุกกระหนงละ ๕ ปี เป็นจำคุก ๑๐๐ ปี แต่นาง ศ. ให้การรับสารภาพ จึงให้ลงโทษจำคุก ๕๐ ปี

ทางวินัย เป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ได้ถูกบริษัท กสท.โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) ลงโทษไล่ออกจากงาน

๔. คดีทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการในการชันสูตรพลิกศพ

ที่มาของปัญหา

การชันสูตรพลิกศพ เมื่อพบการตายโดยผิดธรรมชาติ จะต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การชันสูตรพลิกศปกำหนดไว้ เพื่อให้สามารถพิสูจน์การตายได้โดยชอบด้วยกฎหมาย การชันสูตรพลิกศพโดยพนักงานสอบสวนแต่เพียงฝ่ายเดียว โดยไม่มีแพทย์ร่วมชันสูตรพลิกศพ จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยชอบ เป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

พฤติการณ์

ร.ต.ท. ณ. เป็นพนักงานสอบสวนประจำสถานีตำรวจภูธรแห่งหนึ่ง ในอำเภอเกาะสมุย เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ร.ต.ท. ณ. ขณะปฏิบัติหน้าที่พนักงานสอบสวนได้รับแจ้งเหตุว่า มีคนผูกคอตายที่บ้านเช่า เลขที่ ๑๒๓ หมู่ที่ ๑ ตำบลบ่อผุด จึงได้เดินทางไปที่เกิดเหตุ พบศพ น.ส.นารี ผูกคอตายในบ้าน อันเป็นการตายโดยผิดธรรมชาติ ร.ต.ท. ณ. มีหน้าที่ต้องแจ้งแพทย์ให้มาร่วมทำการชันสูตรพลิกศพพร้อมด้วย แต่ ร.ต.ท. ณ. ได้ทำการชันสูตรพลิกศพโดยลำพัง ญาติของผู้ตายจึงได้ร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน

การดำเนินการ

คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นทำการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว ฟังได้ว่า ร.ต.ท. ณ. ดำรงตำแหน่งพนักงานสอบสวน มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการชันสูตรพลิกศพ เมื่อ ร.ต.ท. ณ. ได้รับแจ้งเหตุการณืตายโดยผิดธรรมชาติที่ตนมีหน้าที่จะต้องชันสูตรพลิกศพ จะต้องแจ้งให้แพทย์ไปร่วมชันสูตรพลิกศพด้วย และจะต้องทำเอกสารบันทึกรายละเอียดแห่งการชันสูตรไว้ให้ชัดเจน แต่การที่ ร.ต.ท. ณ. กรอกข้อความในรายงานการชันสูตรพลิกศพในช่วงชื่อและตำแหน่งพนักงานผู้ทำการชันสูตรพลิกศพว่า “ร.ต.ท. ณ. พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรบ่อผุด ร่วมกับแพทย์ โรงพยาบาลเกาะสมุย” เป็นการทำและรับรองเอกสารอันเป็นเท็จ เพราะมิได้ร่วมกับแพทย์ทำการชันสูตรพลิกศพแต่อย่างใด จึงเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้พิจารณาชี้มูลว่า เป็นความผิดทางอาญาและเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง

ผลการดำเนินการ

ในคดีอาญาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๘ ได้มีคำพิพากษาให้ลงโทษจำคุก ๑ ปีและปรับ ๒๐,๐๐๐.- บาท แต่จำเลยให้การรับสารภาพ จึงให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี ปรับ ๑๐,๐๐๐.- บาท ทางวินัย ถูกลงโทษไล่ออกจากราชการ

๕. คดีทุจริตเก็บค่าธรรมเนียมจดทะเบียนที่ดิน ไม่ออกใบเสร็จรับเงินและไม่ส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดิน

พฤติการณ์

นายเชียวชาญ (ชื่อสมมุติ) เจ้าหน้าที่บริหารงานที่ดิน ๕ ได้รับการแต่งตั้งให้รักษาราชการแทนเจ้าหน้าที่บริหารที่ดินอำเภอแห่งหนึ่งในจังหวัดพะเยา มีหน้าที่ดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดินในเขตพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียม การใช้จ่ายและภาษีอากร เพื่อนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๐ นายเชียวชาญ ได้ดำเนินการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมที่ดินในกรณีต่าง ๆ เช่น การโอนมรดก การขายที่ดินและเรียกจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายและภาษีอากรจากผู้มาติดต่อขอรับบริการ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่มีการออกใบเสร็จรับเงินตามความเป็นจริง อีกทั้งยังไม่ได้นำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดิน แต่เบียดบังเงินค่าธรรมเนียมเงินภาษีอากรไปเป็นประโยชน์ส่วนตนไม่น้อยกว่า ๙ ครั้ง ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย เป็นเงิน ๓๐,๘๑๙.- บาท และประชาชนได้รับความเสียหายเป็นเงิน ๑,๖๔๑.- บาท นายเชียวชาญ ให้การรับสารภาพ

การดำเนินการ

คณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นทำการไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว พยานหลักฐานรับฟังได้ว่า นายเชียวชาญ กระทำความผิดจริง จึงได้ชี้มูลความผิดว่า เป็นการกระทำความผิดอาญาตามมาตรา ๑๔๗ มาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๕๗ และเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ซึ่งหน่วยงานต้นสังกัดได้แต่งตั้งคณะกรรมการ ขึ้นทำการสอบสวนแล้วได้ลงโทษไล่ออกจากราชการไปก่อนแล้ว

ผลการดำเนินการ

พนักงานอัยการจังหวัดพะเยา ได้ฟ้องนายเชียวชาญต่อศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง ซึ่งศาลได้พิจารณาคดีแล้วเห็นว่า นายเชียวชาญ จำเลย ได้กระทำความผิดตามฟ้องจริงและเป็นการกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน จึงพิพากษาให้ลงโทษทุกกรรมเป็นการทำความผิด รวม ๙ กระหนง กระหนงละ ๕ ปี แต่จำเลยให้การรับสารภาพเป็นประโยชน์แก่การพิจารณา เป็นเหตุบรรเทาโทษ จึงลดโทษให้กึ่งหนึ่ง เหลือกระหนงละ ๒ ปี ๖ เดือน รวมจำคุก ๒๐ ปี ๖ เดือน และให้คืนเงินที่ทุจริตให้แก่กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๓๐,๘๑๙.- บาทและประชาชนที่ได้รับความเสียหาย จำนวน ๑,๖๔๑.- บาท

(คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง คดีหมายเลขดำที่ อท.๗๐/๒๕๕๙ คดีหมายเลขแดงที่ อท.๙๖/๒๕๖๐)

บันทึกสั่งทำ

๑. การทุจริตในคดีนี้ เกิดขึ้นในปี ๒๕๕๐ ต่างกรรมต่างวาระ รวมแล้วไม่น้อยกว่า ๙ ครั้ง โดยการที่นายเชียวชาญ (ชื่อสมมุติ) เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐและเป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย มีหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่ดิน รวมถึงจัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายและค่าภาษีได้กระทำการทุจริตต่อเนืองหลายครั้ง โดยการเรียกเก็บเงินเกินจำนวนที่เป็นจริงและไม่นำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดิน แต่นำเงินไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตน เป็นที่สังเกตว่า หากผู้บังคับบัญชามีการตรวจสอบอย่างเข้มงวดจริงจัง ก็อาจจะป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นได้ตั้งแต่แรก แต่การปล่อยปละละเลยหรือไม่เอาใจใส่ของผู้บังคับบัญชา ในการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด จึงทำให้เกิดการทุจริตได้ง่าย

๒. การปฏิบัติหน้าที่ของนายเชียวชาญ ผู้ถูกลงโทษและถูกลงโทษในเรื่องนี้ ปฏิบัติหน้าที่โดยมิได้ยึดหลักนิติธรรม หลักคุณธรรมและหลักความโปร่งใส กล่าวคือ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ขาดความซื่อสัตย์สุจริตและความโปร่งใสเรื่องการรับเงินและการนำส่งเงิน จึงสามารถทำการทุจริตได้ง่าย หากมีการรักษาวินัยและปฏิบัติหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาล ภายใต้การกำกับดูแลของผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง เชื่อว่า การทุจริตในกรณีเช่นนี้จะไม่เกิดขึ้น

๖. คดีตรวจรับพัสดุ ทั้ง ๆ ที่ผู้รับจ้างยังทำงานไม่เสร็จ

ที่มาของปัญหา

กรรมการตรวจรับพัสดুর่วมกันลงลายมือชื่อตรวจรับงาน ในขณะที่ผู้รับจ้างทำงานยังไม่แล้วเสร็จ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ เป็นความผิดทางอาญาและผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถึงขั้นถูกไล่ออกจากราชการ

พฤติการณ์

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๘ กรมทางหลวงชนบทได้จ้างซ่อมรถยนต์ส่วนบุคคล โดยมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ ๓ นาย เป็นคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ แต่ในขณะที่งานซ่อมยังไม่แล้วเสร็จ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ได้ร่วมกันลงลายมือชื่อตรวจรับงานซ่อมในใบตรวจรับ เพราะประธานกรรมการลงลายมือชื่อไว้ก่อนแล้ว ตนจึงได้ลงลายมือชื่อตรวจรับในใบตรวจรับงาน ที่ระบุว่า งานซ่อมแล้วเสร็จเรียบร้อยถูกต้อง อันเป็นเท็จ ทำให้มีการเบิกจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้าง พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นความผิดทางวินัยฐานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีขอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการและเป็นความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรง ที่ผู้บังคับบัญชาได้ดำเนินการทางวินัยและมีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากการงานนั้นชอบแล้ว

(ตามนัยคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ. ๒๐/๒๕๖๐)

ข้อสังเกต

๑. ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจรับพัสดุ จะต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบให้เข้าใจว่า การตรวจรับพัสดุจะต้องตรวจสอบงานให้ถูกต้องตามสัญญาจ้าง การลงชื่อตรวจรับงานโดยไม่ระมัดระวัง ตรวจสอบให้ถูกต้อง อาจเป็นทั้งความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงและเป็นความผิดทางอาญา

๒. การตรวจรับงานอันเป็นเท็จ นอกจากจะเป็นความผิดทางวินัยและทางอาญาแล้ว หากปรากฏว่า ผู้รับจ้างทำงานนั้นล่าช้ากว่ากำหนด อาจไม่สามารถเรียกค่าปรับจากผู้รับจ้างได้ เป็นการทำให้ผู้รับจ้างได้รับประโยชน์ แม้ว่ากรรมการตรวจรับพัสดุจะไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทน ก็ถือว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่การงานด้วย
